

A stylized illustration of a city skyline with various buildings of different heights and shapes, rendered in a simple, blocky style. The buildings are positioned around the perimeter of the slide, with some on the left, some on the right, and some at the top and bottom, creating a frame-like effect. The colors are muted, with shades of grey, brown, and blue.

**ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ
ΤΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
-
Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ
ΑΘΗΝΑΣ
ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ
ΜΙΑΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ**

Γιάννης Ρέντζος

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Από χώρος πολιτισμού και προστασίας η πόλη καταντά συχνά χώρος αφανισμού. Όπως μας υπενθυμίζει ο Mike Davis (2002: 362), ή σύγχρονη μεγάλη πόλη «**πρέπει να αμύνεται κάθε μέρα και κάθε ώρα από τα στοιχεία σαν να πρόκειται για μια εχθρική εισβολή**».

Οι φυσικές καταστροφές, μαζί με τους πολέμους, τις επιθέσεις καμικάζι και τα τεχνολογικά ατυχήματα καθώς και η χρόνια περιβαλλοντική επιβάρυνση «στοχεύουν» πολύ συχνά τις πόλεις, ως χώρους ομηρίας εξαιτίας της πυκνοκατοίκησης, της ατελούς κατασκευής, του καταναλωτισμού (ή της ανείπωτης ένδειας) και της απρόσεκτης διαχείρισης.

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Στην παρουσίαση αυτή, αντικρίζουμε τη μεγαλύτερη πόλη της χώρας, την Αθήνα, σαν «μητρόπολη», με τη μεταφορική, ιδεολογική, αντικειμενική και οργανωτική-θεσμική έννοια. Επιχειρούμε

- να καταγράψουμε στοιχεία ασυγχώρητης δυσλειτουργίας-δυστοπίας,
- να δούμε το ζήτημα των ευθυνών σαν κοινωνικό εμφύλιο πόλεμο,
- να αναρωτηθούμε αν οι καθημερινές μικροκαταστροφές που ενδημούν, φανερώνουν αδιαφορία για άλλες μεγαλύτερες καταστροφές,
- να προτείνουμε μια προσπάθεια οριζόντιας συνειδητοποίησης της καταστροφής με τη βοήθεια και της ελληνικής γεωγραφίας.

Μέρη της παρουσίασης

- Ο «πόλεμος των πόλεων»: «γεώπολη» και γεωπολιτική
- Μια περιγραφή της Αθήνας ως μητέρας πόλης και μητριάς– Πόσο σημαντική και για ποιον;
- Η Μητρόπολη τρέμει: Καταστροφές στις πόλεις τις «δικές μας», των άλλων και του «άλλου»
- Αντί για συμπεράσματα: Μια θεσμική αττική υπερπόλη – Η θέση του γεωγράφου

① Ο «πόλεμος των πόλεων»: «γεώπολη» και γεωπολιτική

Η σημερινή και πολλαπλά απογεγραμμένη κατάσταση παγκοσμιοποίησης του κεφαλαίου

- εκθέτει τις πόλεις σε ανταγωνισμό,
- θέτει τις βάσεις μιας νέας γενικής θεωρίας του αστικού.

Σε αναφορά και με τα πλαίσια μητροπολιτικής οργάνωσης του εδάφους μερικών χωρών

- αναδεικνύει νέες διαστάσεις της εδαφικότητας στις σύγχρονες κοινωνίες ή
- οδηγεί σε προτάσεις «μητροπολιτικής οργάνωσης» (π.χ. περίπτωση Αθήνας εξ αφορμής των Ολυμπιακών 2004).

Στο πλαίσιο αυτό

- η «ανάδυση [της έννοιας] μιας αστικής ιθαγένειας» [urban citizenship] ως στοιχείο ανανέωσης της τοπικής δημοκρατίας σε εθνικές περιφέρειες με παραδοσιακή μητροπολιτική οργάνωση,
 - η μελέτη της βαθύτερης ουσίας της οργάνωσης και της αντίληψης της κοινωνίας, ως απάντηση στο ερώτημα «ποιος πρέπει να είναι εκεί;» (Smith), διαμορφωμένο ειδικότερα στη διατύπωση «ποιος έχει το δικαίωμα στην πόλη και στους δημοσίους χώρους της;» (Mitchel),
 - η πρόταση της αστικής-τοπικής συνειδητοποίησης στη θέση της ταξικής συνείδησης (Magnaghi) σε σχέση πάντα με τη «μητροπολεοποίηση», και,
 - ιδιαίτερα, η κριτική του Soja που αντιπαρατάσσει σε όλες τις ολοκληρωτικές ορθοδοξίες, που απορρέουν από τάξη, φυλή και φύλο μια κοινή χωρική συνειδητοποίηση,
- μάς επιτρέπουν να μιλήσουμε για μια «γεωπολιτική των μητροπόλεων» .**

Γιάννης

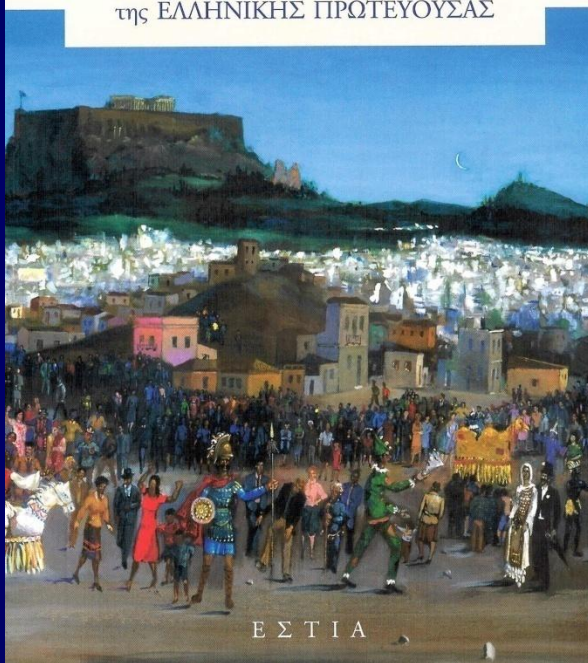
ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ -
Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ
ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Γεώργιος-Στυλιανός Ν. Πρεβελάκης

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ και ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ
της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ

HÉRODOTE

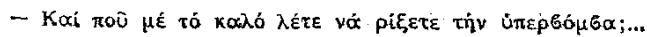
revue de géographie et de géopolitique

2e trimestre 2001

N° 101 115 F

GÉOPOLITIQUE DES GRANDES VILLES

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Δηλαδή η γεωπολιτική νοείται σε επίπεδο διεθνών συσχετισμών αλλά και ως ενδοεθνική (π.χ. ελληνική, αθηναϊκή) γεωγραφική έννοια θεμελιωδώς παραπέμπει, στις αντιπαλότητες εξουσίας στο συζυγές κυριαρχία/υποταγή, αλλά μπορεί να αναζητηθεί και

σε μια ποικιλία αντικειμενικών δεδομένων όπως

- η κηδεμόνευση του τοπίου,
- η εμπορική αξιολόγηση του περιβάλλοντος,
- η στρέβλωση της έννοιας της μεσογειακής καλοκαιρίας (υπό συνθήκες θερμικής κακοκαιρίας και υποχρεωτικής χαλάρωσης-ραστώνης, «μπάνια του λαού»),

και υποκειμενικών στοιχείων όπως

- οι νοητικές αναπαραστάσεις πρόσληψης της χωρικής πραγματικότητας,
- οι αφηγήσεις κατασκευής του πραγματικού
- η επιλογή των επιπέδων γεωγραφικής ανάλυσης και «πολεογραφικής» ανάγνωσης,
- η μεταγραφή/πλαστογράφηση των βιωμένων εμπειριών του εργαζόμενου λαού,
- η εισαγωγή ή/και εξάλειψη χωρικών συμβόλων και άλλων.

Γεωπολιτικό περιεχόμενο μπορούμε να πούμε πως έχει και η κριτική που γίνεται στο ελληνικό «πολεογραφικό» περιβάλλον για αλλαγές των πόλεων που εκφράζονται ως:

- «εκκοσμίκευση» με φτιασιδώματα,
- φιλάρεσκες αρχιτεκτονικές επιλογές,
- κατασκευή φαραωνικών καταναλωτικών κέντρων, ή
- μεγαλεπίβολα σχέδια έργων

που ενδέχεται απλά να κρύβουν

- επιχειρηματική επιθετικότητα,
- κοινωνική εκδικητικότητα και
- εθνικούς μεγαλοϊδεατισμούς.

αφού πρόκειται για δράσεις που εκφράζουν άρνηση γι' αυτό που η μεγάλη πόλη μπορεί να αντιπροσωπεύσει ως

- χώρος ανθρώπινου μόχθου,
- φωλεά ανθρώπινης ευζωίας
- δικαίωμα αδιαμεσολάβητης (μη αγοραπωλησιακής) επικοινωνίας.

Γιάννης

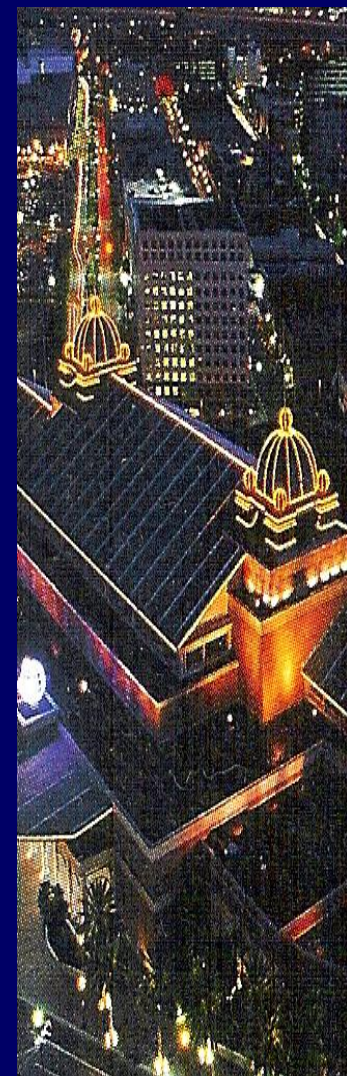
ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Μολονότι, προφανώς, ενδιαφερόμαστε να εξειδικεύσουμε τα στοιχεία αυτά στην ελληνική μητρόπολη, τίποτα δεν απεικονίζει αυτές τις γεωπολιτικές/ιδεολογικές καταστροφικές δράσεις καλύτερα από όσο η πρόσφατη τραγωδία στη Νέα Ορλεάνη (29 Αυγούστου 2005 και μετά), μεγαλούπολη και παγκόσμια πολιτιστική πρωτεύουσα, σε μια, πλούσια και ισχυρή βιομηχανική χώρα, τις ΗΠΑ.

Ο πολεοδόμος Joel Kotkin, σε κείμενο που φέρει τον ειρωνικό έως τραγικό τίτλο «*Η Νέα Ορλεάνη ως παράδειγμα σύγχρονης πολεοδομίας*», εκθέτει το (απο)πολεοδομικό και (απ)αναπτυξιακό χρονικό της προαναγγελθείσας καταστροφής.

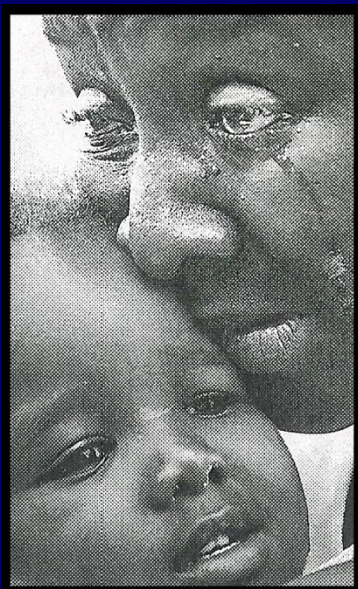
Επικεντρώνεται μάλιστα ιδιαίτερα στην κριτική απέναντι στους τοπικούς αιρετούς άρχοντες «**οι οποίοι αντί να στραφούν προς την παραγωγική οικονομία προτίμησαν τα θεάματα, τον πολιτισμό και τον τουρισμό**». Με το αζημίωτο. Αφού, μαζί με τις φαντασμαγορίες αυτές, οι υπεύθυνοι «πολεάρχες» φροντίζουν και για την προβολή και αναβάθμιση της δικής τους εικόνας.

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Αλλά ο Kotkin, αντί να μείνει κολλημένος στην αμερικανική προβληματική, παίρνει το θάρρος να κοιτάξει και το φαντασμαγορικό ιδεώδες που φωτίζει πολυάριθμες περίλαμπρες ευρωπαϊκές μητροπόλεις (Άμστερνταμ και Ρότερνταμ, Λονδίνο, Παρίσι, Βερολίνο) και να τις συγκρίνει με τη μισοβουλιαγμένη Νέα Ορλεάνη.

Μισοβουλιαγμένη.

Γιατί εκείνοι οι μισοί που χάθηκαν ανήκουν στις κατώτερες εισοδηματικές τάξεις. Πολλοί μάλιστα θα πνίγηκαν από τη βιομηχανία του αυτοκινήτου και το ιδεώδες της αυτοκίνησης, που στοιχειώνει τα μυαλά πολλών ανθρώπων.

Όπως ξέρουμε ότι συνέβη (και όπως είχε προβλεφθεί, ένα χρόνο πριν από την καταστροφή, σε επιστημονικό δημοσίευμα της Shirley Laska), η σύνδεση της διάσωσης του πληθυσμού με το **ιδιωτικό αυτοκίνητο** οδήγησε σε θανάσιμη παγίδα πολλούς κατοίκους του κέντρου της πόλης που δεν είχαν ιδιωτικό μεταφορικό μέσο.

② Μια περιγραφή της Αθήνας ως μητέρας πόλης και μητρυιάς- Πόσο σημαντική και για ποιον;

Ως προς πολλά μεγέθη, η ελληνική πρωτεύουσα μαζί με το επίνειό της, ως νεοελληνική πόλη, ως ευρωπαϊκή «μητρόπολη» και ως μεσογειακή μεγαλούπολη, είναι ένας λειτουργικός οικονομικός αστικός χώρος που ταξινομείται αρκετά ψηλά.

Στην πανευρωπαϊκή μελέτη της γαλλικής DATAR (2003), που συγκρίνει 180 ευρωπαϊκές πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους, το αθηναϊκό πολεοδομικό συγκρότημα εμφανίζεται σαν μια οντότητα **δεύτερης** έως **πέμπτης τάξης**. Περιλαμβάνονται εκεί, εκτός από τον πληθυσμό, μεγέθη τέτοια όπως...

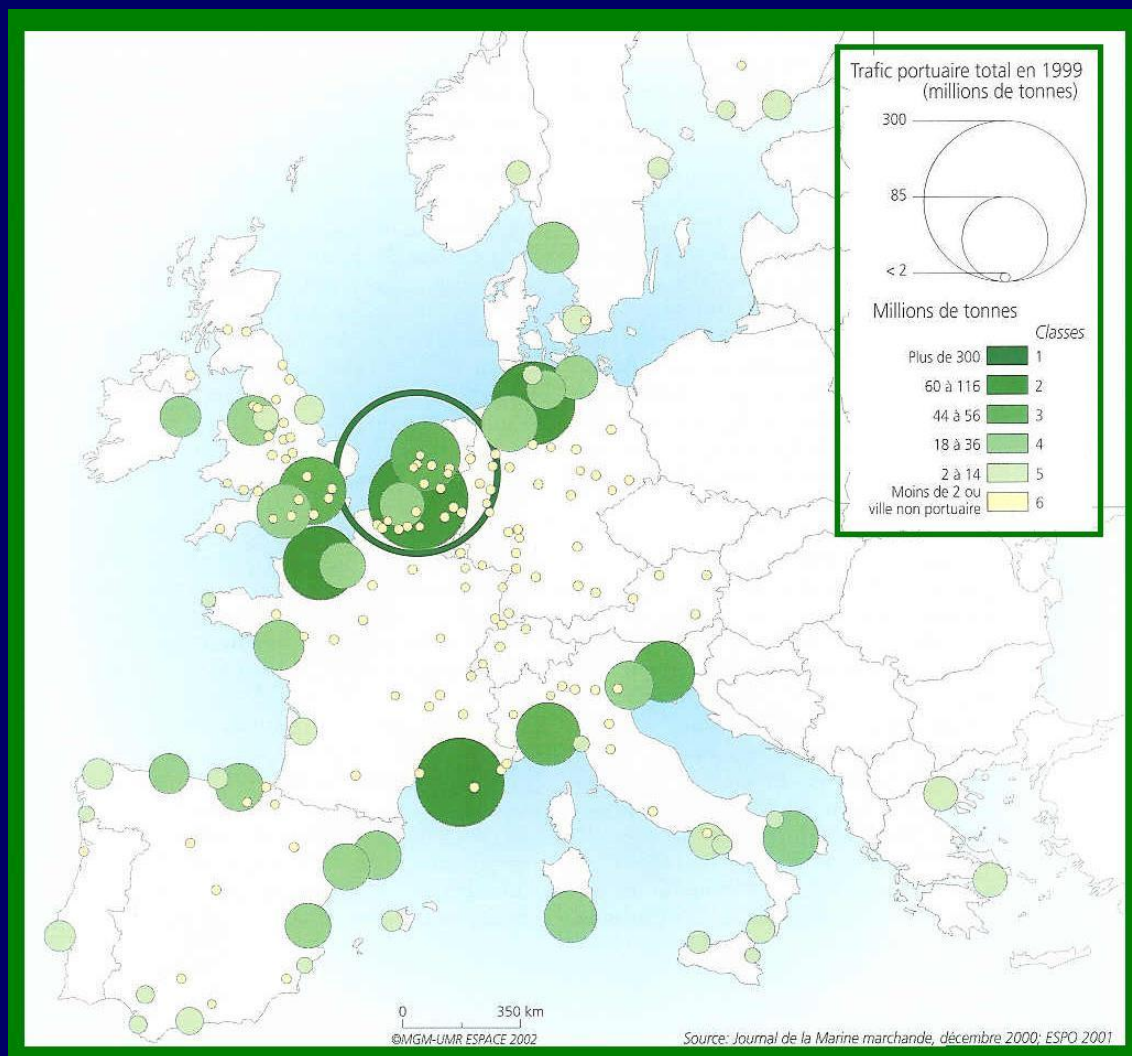

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

η λιμενική
κίνηση

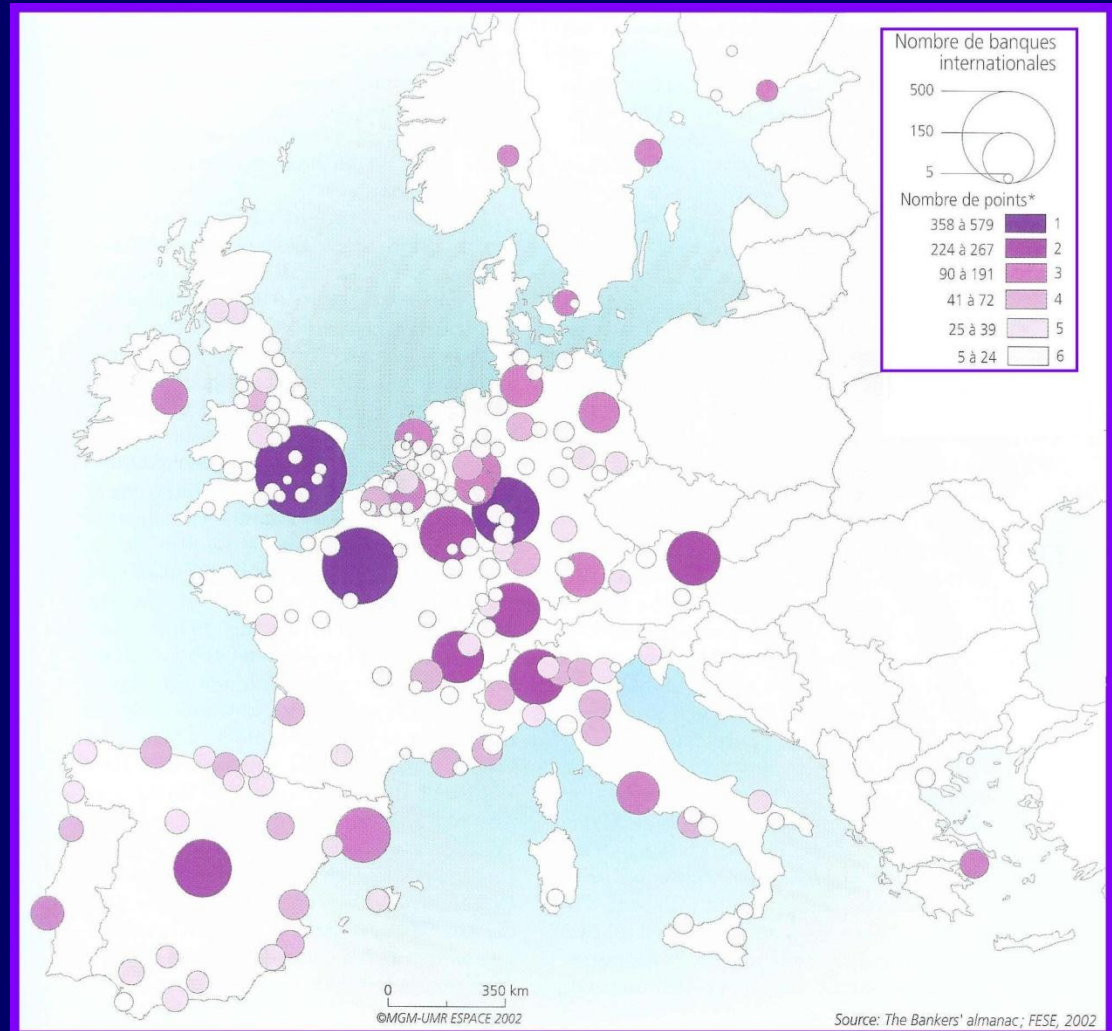

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

οι
διεθνείς
τράπεζες

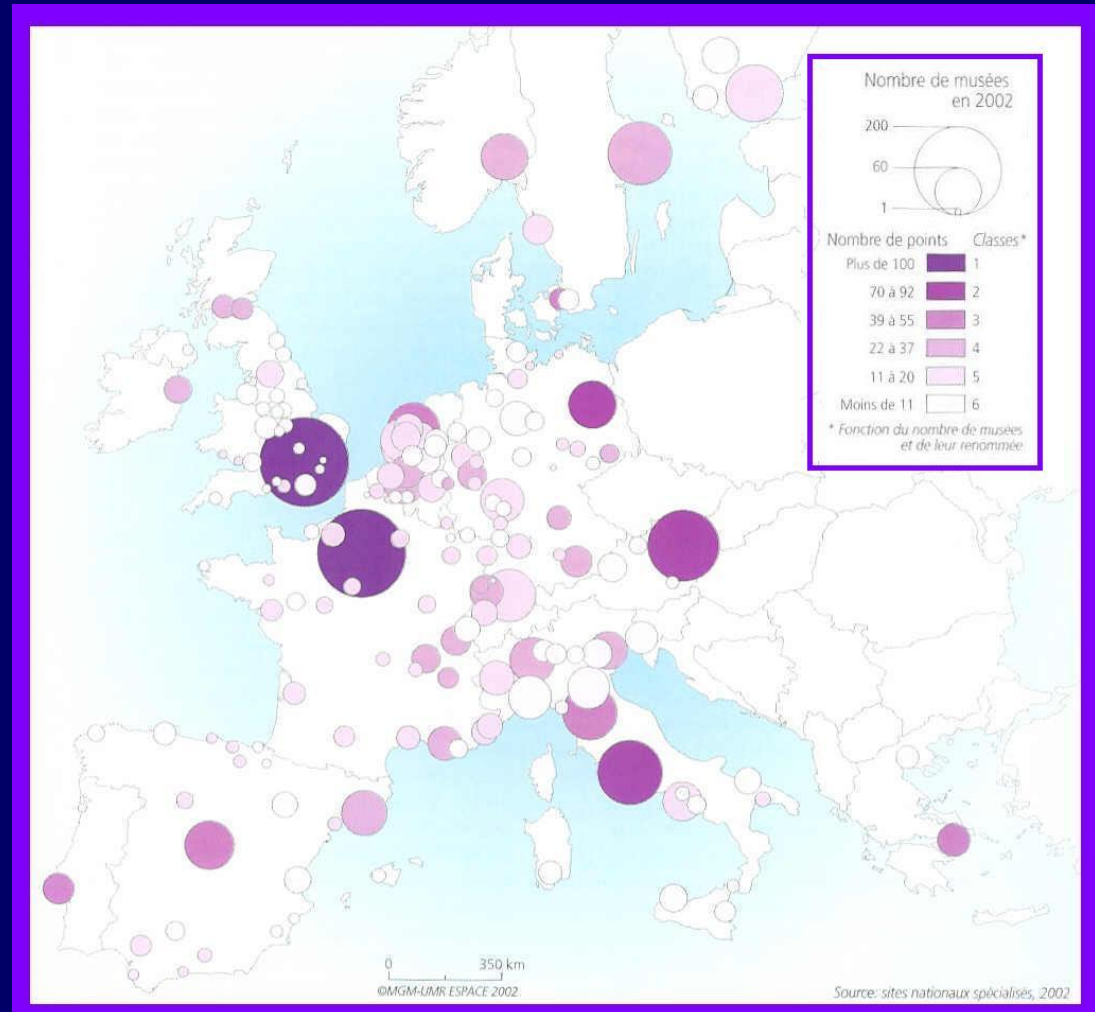

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Ο
αριθμός
μουσείων

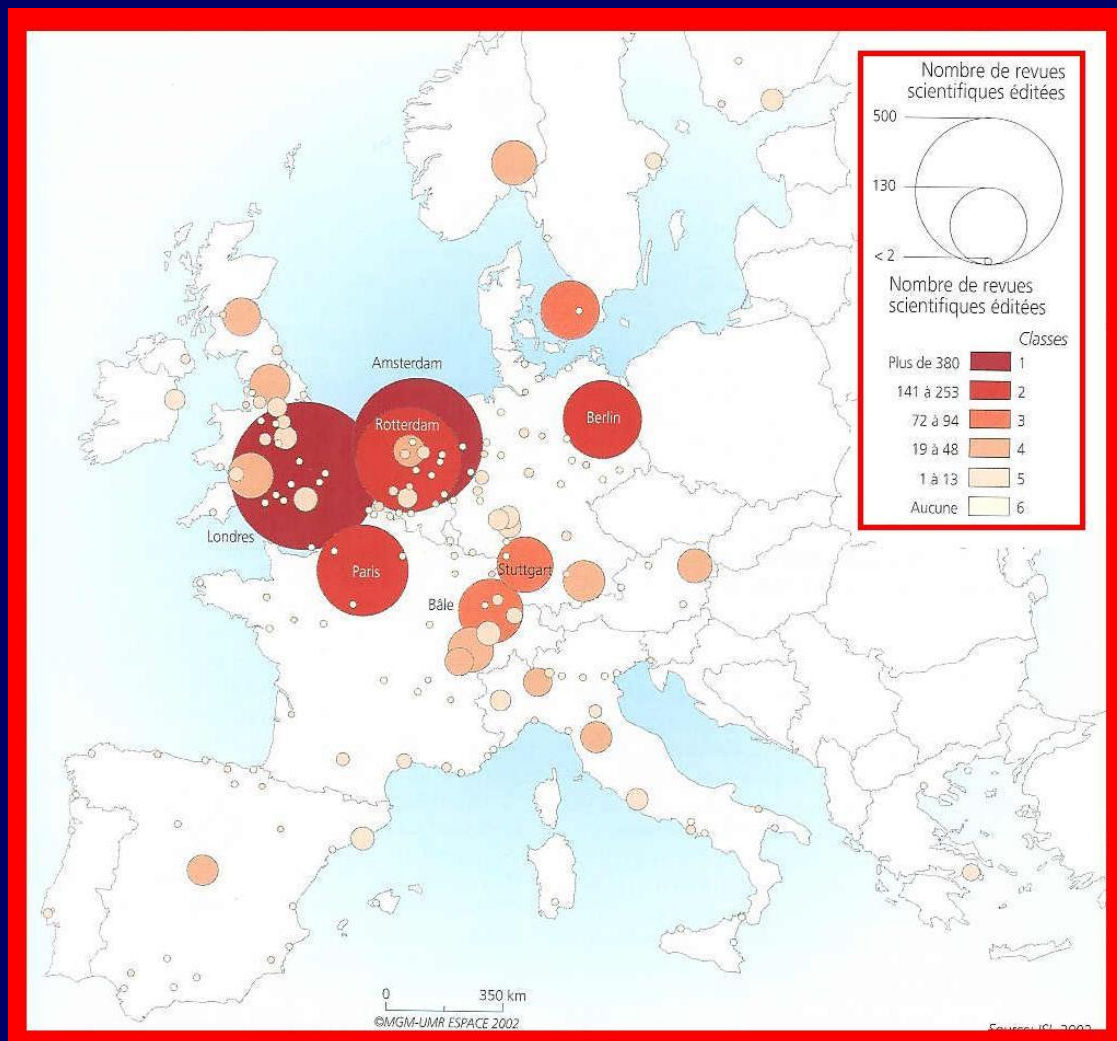

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

τα
επιστημονικά
περιοδικά

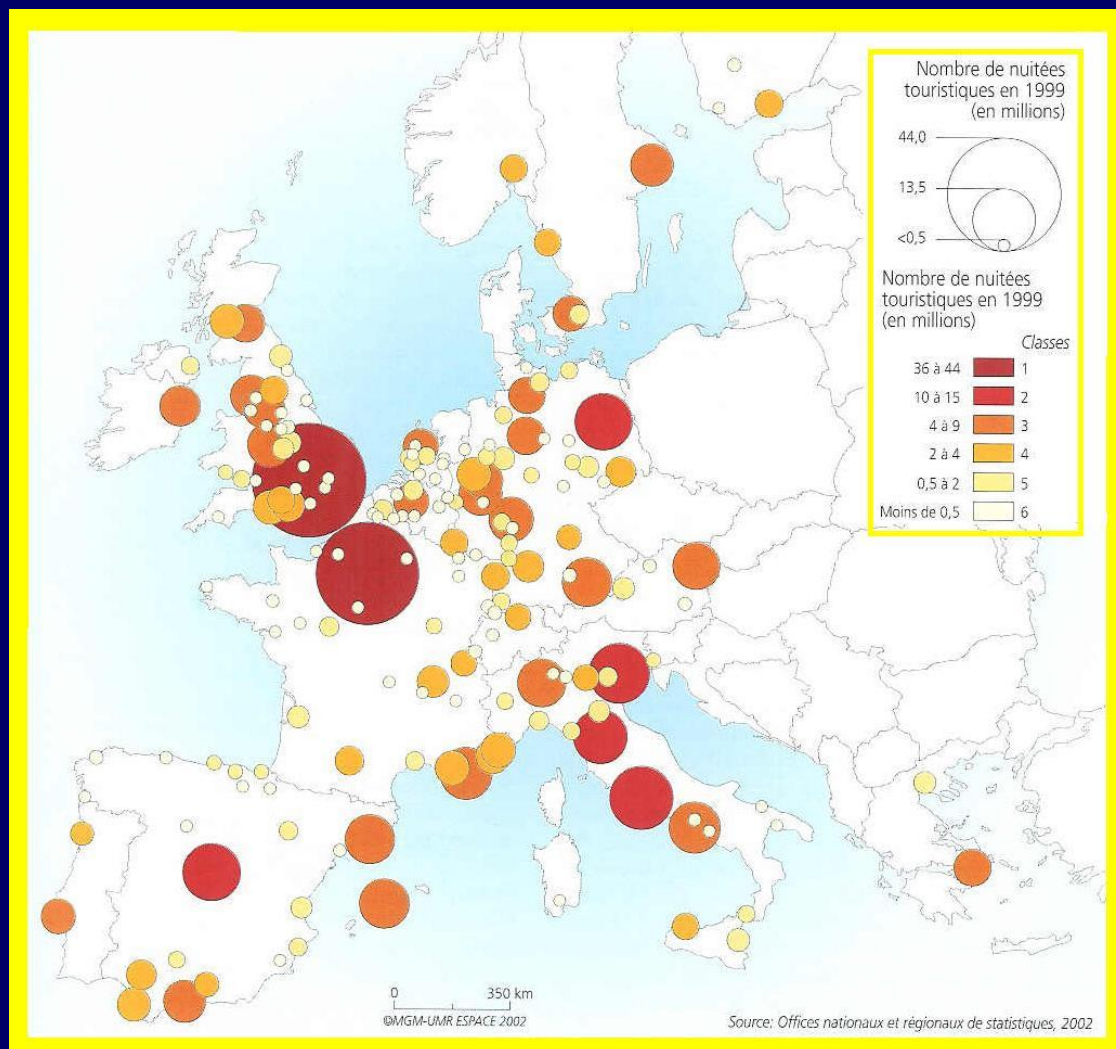

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

η
τουριστική
κίνηση

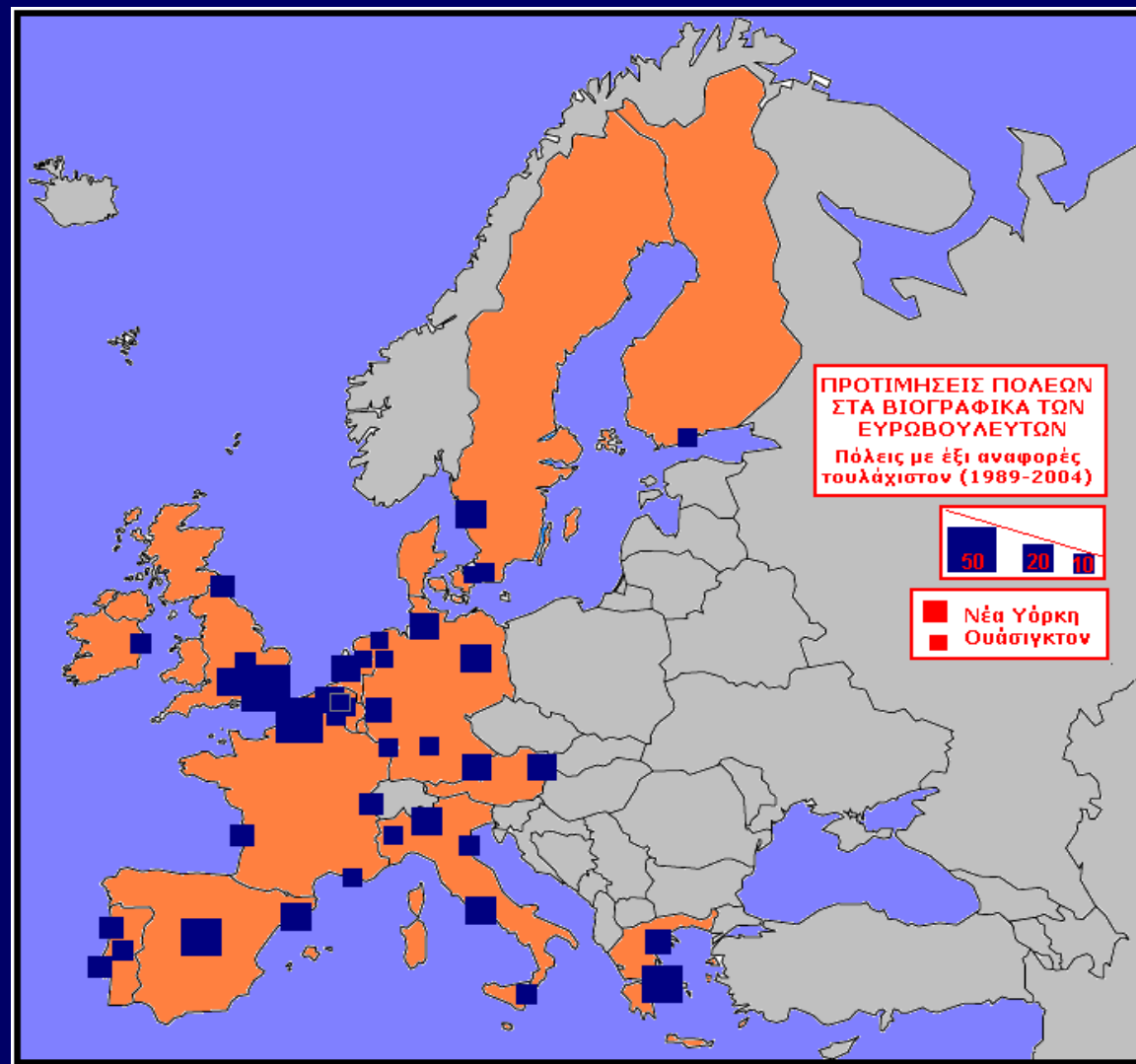

Γιάννης

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Ρέντζος

Ας μας επιτραπεί να προσθέσουμε ότι, σε μελέτη μας, που κατατάσσει τις πόλεις ανάλογα με τις αναφορές τους στα επίσημα βιογραφικά των 625 (από 15 χώρες, έως το 2004) μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σαν σε νοητικό ευρωπαϊκό πολιτικό χάρτη, η Αθήνα έρχεται, σταθερά τα τελευταία δέκα χρόνια, τρίτη ή τέταρτη, μαζί με Παρίσι, Λονδίνο, Μαδρίτη.

Όταν η κατάταξη γίνεται με περισσότερο κοινωνικούς όρους, η ελληνική πρωτεύουσα, καταλαμβάνει, σε παγκόσμια κατάταξη, κάποια θέση στην έβδομη ή όγδοη δεκάδα των συγκρινόμενων πόλεων.

Αναφερόμαστε κάπως αναλυτικά σε παλαιότερη κατάταξη του Corporate Resources Group (1997) που λαμβάνει υπόψη της 42 κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής σε μία μεγαλούπολη. Η Αθήνα έρχεται 73η.

Η είδηση αυτής της κατάταξης αποτέλεσε πρωτοσέλιδο που σκόπιμα προβλήθηκε εκείνες τις ημέρες, σε ένα πλαίσιο «ενδοεθνικής γεωπολιτικής» για να βρει αξιοποίηση ως στοιχείο για τις δημοτικές εκλογές με αντιπαράθεση στο «ψηλότερο ευρωπαϊκό χριστουγεννιάτικο δέντρο».

Ανεξάρτητα από τις λεπτομέρειες των κατατάξεων, που δίνουν συνολικά αποτελέσματα μέσου όρου ενώ ο κάθε κάτοικος της πόλης εκφράζει μια ειδική περίπτωση, και πέρα από τις εντυπωσιακές παρεμβάσεις («μεγάλα έργα») κατά τα τελευταία χρόνια, άλλα πράγματα συμβαίνουν σε πιο ταπεινές χαρτογραφικές κλίμακες, στο επίπεδο του απλού ατόμου.

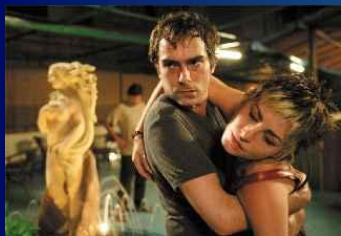
Ο χώρος διαβίωσης της πρωτεύουσας υφίσταται μια ολομέτωπη επίθεση καταστροφής και υποβάθμισης των θεμελιωδών υποδομών που σχετίζονται με την κατοικία και την κίνηση του απλού ατόμου που βαδίζει, δηλαδή ασκεί μια δραστηριότητα μέσα στην «ευρωπαϊκή πολιτισμική παράδοση».

Πολύ χειρότερα πράγματα συμβαίνουν βέβαια αν αναφερθούμε στις σχέσεις με το χώρο της πόλης που έχουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ενώ το «ποδήλατο» αποτελεί, δυστυχώς, μονολεκτικό αστείο.

Συγκεκριμένα η πρωτεύουσα και οι άλλες μεγάλες μας πόλεις,

- βαρύνονται με στοιχεία διαρκούς δυσλειτουργίας,
- καθημερινής βίας σε βάρος των πιο αδύναμων,
- αναγκαστικής συμμόρφωσης με κάποιο πρότυπο διαβίωσης,
- δυσχέρειας επικοινωνίας στο χώρο και στους μικροχώρους της πόλης
- εξοικείωσης με την καθιερωμένη ασχήμια και, τελικά,
- εξώθησης σε πολιτισμική αδιαφορία και απανθρωπιά.

Σε όρους γεωγραφικής αποτύπωσης, πρόκειται για μια συνεχή «καταστροφή της πόλης εν καιρώ ειρήνης». Της πόλης, ως έννοιας, πολιτισμικού προϊόντος και ανθρωπιάς, που λαμβάνει χώρα σε διεσταλμένο χρόνο. Αλλά οι κλίμακες χρόνου είναι σχετικές...

Σε ό,τι αφορά την επικοινωνία στην ελληνική πρωτεύουσα μπορούμε εν τάχει να αναφερθούμε εδώ 1) στο γραπτό του Ένγκελς: «...προσπερνούν στριμωχτά ο ένας τον άλλον [...] και δεν του περνάει κανενός από το μυαλό να τιμήσει το συνάνθρωπό του ούτε με μια ματιά»... (Φρ. Ένγκελς, «Κατάσταση της εργατικής τάξης στην Αγγλία»).

2) στην ταινία *Delivery* του Νίκου Παναγιωτόπουλου που παρουσιάζει την πόλη του άστεγου αλλά και την πόλη του «άγλωσσου» κατοίκου της ελληνικής πρωτεύουσας. Άστεγος, άγλωσσος και άγνωστος ο ήρωας της ταινίας του Παναγιωτόπουλου ζει σε μια πόλη που δεν χαρίζει χαμόγελο, που δεν «πιάνει» το χιούμορ, που υποπτεύεται την χαρούμενη διάθεση.

3) Στο πεζογράφημα της Μαρίας Ιορδανίδου («Η αυλή μας») «Απ' τη στιγμή που άρχισαν οι σεισμοί, οι πολυκατοικίες της αυλής χάσανε την αγγλοπρέπειά τους. Οι άνθρωποι ξανάγιναν Ρωμιοί. Άρχισαν να χαιρετιούνται χωρίς να έχουν συστηθεί [...]»

[\[Click εδώ για τη συνέχεια στο 2ο μέρος\]](#)